

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO KATOLÍCKA CIRKEV

ÚVOD

Vzdelávací štandard povinne voliteľného predmetu katolícka náboženská výchova je určený pre štátne školy. Predstavuje predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov a v chronologickom usporiadaní. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova má svoje špecifiká. Požadované vedomosti v náboženskej výchove slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Úlohou povinnej voliteľného predmetu katolícka náboženská výchova je podporovať hodnotovú orientáciu žiakov tak, aby bola prínosom pre ich osobnostný a sociálny rozvoj. Predmet ponúka prístup k biblickému posolstvu a kresťanskej tradícii a tým rozvíja a podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania.

Náboženská výchova nevyžaduje prijatie viery, ale garantuje autenticitu výučby náboženstva, ktoré sa odovzdáva ako katolícke. Z toho vyplýva, že ciele a obsah tohto predmetu sú určené katolíckou cirkvou.

Náboženská výchova má predovšetkým formatívny charakter a napomáha rozvoju kľúčových kompetencií (kompetencie k učeniu sa, kompetencie k riešeniu problémov, komunikačné kompetencie, sociálne a interpersonálne kompetencie, existenciálne kompetencie) žiakov. Výchovný proces je prispôsobený kognitívnemu a psycho-sociálnemu vývinu adolescentov a využíva aktívne metódy výučby.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- si osvoja postoj hľadania zmyslu a transcendentnosti človeka,
- rozvíjajú svoju religiozitu na základe poznania viery Cirkvi,
- pristupujú tvorivo a zodpovedne k riešeniu aktuálnych etických problémov na základe učenia Cirkvi,
- vedia obhájiť trvácú hodnotu biblického posolstva v ľudskej kultúre,
- nadobudnú identitu otvorenú na “inakosť”, schopnú viesť dialóg,
- poznajú historické súvislosti európskeho kresťanstva,
- zaujmú vlastné stanovisko k inými konfesiám, náboženstvám a svetonázorom,
- zhodnotia potrebu náboženstva pre svoj život,
- dozrievajú v hodnotách, ktoré sú v súlade s evanjeliom a smerujú k všeobecnému dobru.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Hľadanie cesty

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ oceniť dôležitosť správnej komunikácie pre medziľudské vzťahy a jej foriem, ✓ charakterizovať trojrozmernosť človeka, ✓ posúdiť význam hľadania zmyslu života človekom v kontexte kresťanského učenia, ✓ zdôvodniť potrebu náboženstva, ✓ rozlíšiť prirodzené náboženstvo a zjavené náboženstvo, ✓ vyjadriť postoj katolíckej cirkvi k svetovým náboženstvám. 	<p>zmysel života</p> <p>trojrozmernosť človeka: telo, duša, duch</p> <p>komunikácia a jej formy</p> <p>náboženstvo</p> <p>svetové náboženstvá a medzináboženský dialóg</p>

Boh v ľudskom svete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ definovať Sväté písmo a pojem Božieho zjavenia, ✓ opísať dejiny Izraela ako dejiny spásy, ✓ poukázať na vieru ako na odpoveď Bohu, ✓ uviesť iné príklady ľudskej skúsenosti zdieľania Boha s človekom, ✓ opísať odovzdanie Dekalógu Mojžišovi, ✓ zdôvodniť potrebu formovania svedomia a jeho vplyv na morálne rozhodnutia. 	<p>Zjavenie a Sväté písmo Zjavenie Boha v biblických dejinách viera Dekalóg formovanie svedomia</p>

Byť človekom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ obhájiť dôstojnosť ľudskej osoby, ✓ opísať obdobie, krajinu spätú so životom Ježiša Krista, ✓ obhájiť historickosť a Božstvo Ježiša Krista, ✓ vyjadriť stručne tajomstvo osoby Ježiša Krista podľa učenia Cirkvi, ✓ vysvetliť dôležitosť zmŕtvychvstania pre kresťanstvo, ✓ charakterizovať úlohu a postavenie Ježišovej Matky. 	<p>ľudská osoba pôvod dôstojnosti človeka v jeho stvorení historickosť Ježiša Krista ponímanie Ježiša Krista v evanjeliách Ježišovo Božstvo Panna Mária Ježišova Matka</p>

Na ceste k osobnosti - šance a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady zrelej osobnosti, ✓ zdôvodniť negatívne vplyvy na dozrievanie osobnosti ako napr. drogy, gemblérstvo..., ✓ charakterizovať obsah 8. Božieho prikázania, vplyv médií, reklám na život človeka, ✓ vysvetliť pojem hriech, ✓ rozlíšiť ľahký a ťažký hriech, ✓ opísať časti sviatosti zmierenia, ✓ zdôvodniť zmysel osobného prijímania tejto sviatosti. 	<p>osobnosť</p> <p>vývoj osobnosti</p> <p>závislosti</p> <p>médiá – 8. Božie prikázanie</p> <p>hriech</p> <p>sviatosť zmierenia</p> <p>čnosť</p>

Boh a človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť súvis medzi zmyslom života a hodnotou vzťahov, ✓ opísať chápanie kresťanskej náuky o Najsvätejšej Trojici, ✓ poukázať na Cirkev ako na spoločenstvo vzťahov s Bohom i s ľuďmi, ✓ charakterizovať krst, birmovanie, eucharistiu. 	<p>vzťahy</p> <p>Najsvätejšia Trojica</p> <p>Cirkev</p> <p>sviatosti – uvedenie do kresťanského života</p>

Človek v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať význam stvorenia človeka ako muža a ženy, ✓ definovať sexualitu ako bohatstvo každého človeka, ✓ vymenovať najbežnejšie príklady neusporiadaných spôsobov sexuálneho správania človeka a jeho vplyv na osobu i rodinu, ✓ diskutovať o hodnotách, ktoré chráni 6. a 9. Božie prikázanie, ✓ vysvetliť poslanie jednotlivých povolání a ich prínos pre seba, cirkev a spoločnosť, ✓ zdôvodniť kresťanské slávenie nedele a sviatkov (3. Božie prikázanie). 	<p>Boží obraz človeka ako muža a ženy sexualita ako dar a úloha v živote človeka priateľstvo, zamilovanosť, láska povolanie – manželstvo, kňazstvo a zasvätený život zmysel slávenia kresťanskej nedele</p>

Moje hodnoty

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať rôzne druhy hodnôt, ✓ oceniť lásku ako najvyššiu hodnotu, ✓ porovnať na konkrétnych príkladoch rôzne životné štýly. 	<p>hodnoty hierarchia hodnôt životný štýl</p>

Hodnoty života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať historické pozadie vzniku správy o stvorení sveta a človeka v Svätom Písme, ✓ vyjadriť vzťah medzi vedou a vierou, ✓ prepojiť ekologické myslenie s biblickou správou o stvorení sveta a človeka, ✓ oceniť význam sviatosti manželstva pre vznik rodiny, ✓ zdôvodniť úlohu štátu a cirkvi pri ochrane rodiny a jej morálnych hodnôt, ✓ vymenovať najväčšie ohrozenia rodiny v súčasnosti. 	<p>stvorenie sveta veda a viera hodnota života – ochrana života (5. Božie prikázanie) rodina (4. Božie prikázanie) životné prostredie</p>

Šírenie kresťanských hodnôt v Európe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ definovať Cirkev a jej základné znaky, ✓ vysvetliť základnú organizačnú štruktúru Cirkvi, ✓ zdôvodniť odvolávanie sa na kresťanské korene Európy, ✓ diskutovať o pozitívnych a negatívnych javoch v súčasnej Európe, ✓ charakterizovať iné kresťanské Cirkvi, ✓ interpretovať pojem ekumenizmus a jeho prejavy v dnešnom svete. 	<p>Cirkev a jej znaky</p> <p>autorita a hierarchia v Cirkvi</p> <p>kresťanské korene Európy</p> <p>kríza hodnôt súčasnej Európy</p> <p>iné kresťanské cirkvi</p> <p>ekumenizmus</p>

Kresťanské hodnoty v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť pozitívny vzťah človeka k spoločnosti, ✓ vymenovať princípy sociálnej náuky Cirkvi, ✓ opísať úlohu Cirkvi v štáte a v politike, ✓ diskutovať o potrebe účasti na voľbách, ✓ sformulovať pozitívny význam 7. Božieho prikázania pre spoločnosť, ✓ uviesť príklady na previnenia proti tomuto prikázaniu. 	<p>človek a jeho vzťah k spoločnosti</p> <p>sociálna náuka Cirkvi</p> <p>vzťah Cirkvi a štát</p> <p>siedme Božie prikázanie</p>

Pramene plnohodnotného života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zvážiť význam prvenstva Boha v osobnom živote (1. Božie prikázanie), ✓ zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život, ✓ vysvetliť význam sviatostného života pre svoj duchovný život, ✓ opísať moderné spôsoby modloslužby, ✓ vymenovať základné negatívne vplyvy sekty na človeka a spoločnosť. 	<p>prvenstvo Boha v ľudskom živote</p> <p>modlitba</p> <p>svätá omša – vrchol a prameň života s Bohom</p> <p>sviatosti, ich vplyv na život</p> <p>modloslužba</p> <p>sekty</p>

Plnosť života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady zo Svätého Písma o pozitívnom znášaní utrpenia, ✓ obhájiť hodnotu ľudského života až do prirodzenej smrti, ✓ diskutovať o posledných veciach človeka, ✓ porovnať tri základné stavy po smrti – nebo, peklo, očistec, ✓ popísať rozdiel medzi vierou v reinkarnáciu a vzkriesením, ✓ odporučiť prijímanie sviatosti pomazania chorých. 	<p>význam utrpenia</p> <p>sviatosť pomazania chorých</p> <p>eschatológia – smrť, osobný súd, nebo, peklo očistec, posledný súd, vzkriesenie</p> <p>reinkarnácia</p>